

законским одредбама које су омогућиле обуставу исплате дела старосних пензија запосленим пензионерима, Уставни суд је формулисао суштинске доктринарне одредбе о пензијама као гарантима социјалне сигурности, изразивши став да лице које испуњава услове утврђене законом за стицање старосне пензије, и коме је та пензија додељена и исплаћује се, има право на исплату одговарајуће новчане накнаде, тј. право својине. Ово право се мора штитити и бранити према члану 23. Устава као право власништва. Касније су ове одредбе разрађене у другим одлукама Уставног суда. Уставни суд је формулисао и доктрину да се, према Уставу, не може успоставити правна регулатива којом лице које оствари једно уставно право губи могућност за остваривање другог уставног права. Уставни суд је изразио став да, према Уставу, није дозвољено увести законску регулативу према којој би се лицу, коме је додељена и које прима старосну пензију, ограничила могућност да због тога слободно одабере посао или се бави приватним предузетништвом, уколико испуњава одређене законом утврђене услове да би могло да обавља одређени посао или води приватни посао; законска регулатива према којој је лицу ограничена слобода избора посла или бављења приватним предузетништвом због чињенице да би му, остварењем овог права, била ускраћена исплата старосне пензије која му је до тада исплаћивана, у целини или делимично, такође се мора сматрати ограничавањем могућности да лице слободно бира посао или се бави приватним предузетништвом. Овај став Уставног суда одразио се и на друге сличне случајеве уставног судства. У горепоменутој одлуци Уставног суда, проширен је концепт ванредне ситуације, како би обухватио економску кризу (и природну катастрофу). Тако је у овој одлуци, по први пут у јуриспруденцији Уставног суда, економска криза истакнута *expressis verbis* као околност, у чијем присуству се, у изузетним случајевима, законска регулатива пензионих односа може изменити смањењем старосних пензија у мери неопходној да би се обезбедили витални интереси друштва и заштитиле друге уставне вредности. Смањене старосне пензије могу се исплаћивати само привремено, односно, само док је у држави присутна тешка економска ситуација. Треба напоменути да се чак и у таквим изузетним случајевима, старосне пензије не могу смањити у мери која би нарушила Уставом утврђену равнотежу између интереса појединца и интереса друштва. Оне се морају смањити уз поштовање уставног принципа пропорционалности.

У својој одлуци од 23. августа 2005. године, Уставни суд је констатовао да се, по избијању економске и финансијске кризе, државни буџет (као и општински буџети), може модификовати; да се расходи (њихове приближне процене) могу смањити, али да државне и општинске установе морају измиривати своје обавезе. У таквој стварној ситуацији, рок у коме држава мора испунити поменуте обавезе може се продужити, међутим,